

NAAR DE MAASSTREEK

door

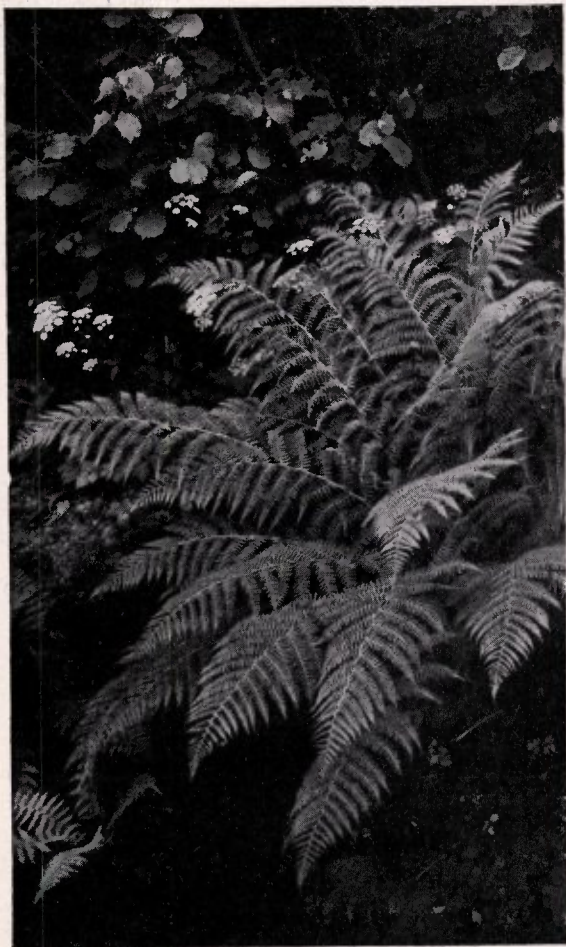
A. DE WEVER.

Foto's v. d. schr.

V.

Itteren.

Langs een weg evenwijdig met de Maas, en afgezet met heel oude, half vermolmdde knotwilgen, waarop allerlei gewassen gastvrijheid genieten, komen we te Itteren. Bij de woningen en ook wel verwilderd, zien we veel heggen en zelfs prielen van Boksdoorn. Met haar lange, dunne twijgen kan ze zich door middel van de dorens in de hoogte werken. Ze maakt veel worteluitlopers en heeft kleine paarse bloemen en roode bessen als van haar familielid Bitterzoet; deze zijn niet eetbaar, maar ook niet vergiftig; kippen pikken zoowel bessen als bladen aan, zonder schade te ondervinden. Te Brunssum en Sittard (Villapark) wordt ze als sierplant gekweekt en verwildert in zandgrond vooral spoedig. Boksdoorn is inheemsch in 't Middellandsche Zeegebied. Wij kunnen nu een zijweg naar de Maas inslaan en komen dan „in de Komp”. Dit moeras is nu echter

VROUWTJESVAREN

VRUCHTEN VAN BOKSBAARD

Foto Dr. W. Lipps

in weide omgezet en voor de wilde flora niet meer van belang.

Een merkwaardigheid is de dikke Walnotenboom aan de Maas bij den heer Smeets. De stamomtrek bedraagt ruim 4 meter. De familie vertelt ons, dat de stam in 1888 door een felle brand in twee gespleten en daarna zoo hol werd, dat twee man er in konden staan. Maar met taai geduld verzette hij zich tegen den dood en trok de schors weer aan elkaar. Nu zit hij nog ieder jaar vol noten.

Vlak er naast staat grenspaal N. 107, die 't jaartal 1843 draagt, en dus nu juist een eeuw oud is. Wegens de tijdsomstandigheden laten verf en kleur te wenschen over.

Iets noordwaarts ligt midden in de Maas een eilandje, waarover men bij lage waterstand gemakkelijk naar den overkant België kon wandelen.

★ ○ ★

Een paar honderd meter oostwaarts, waar de Geul in de Maas uitmondt, bij Veulwammes, treffen we langs de Geul (niet langs de Maas) een groep van 2 meterhooge planten aan met groote trossen goudgele bloempjes. Zou 't Fuch's Kruiskruid zijn? Hoe zou die dan hier verwaald zijn? Het is toch 'n echte boschplant. Ze is ook bijna de helft lager. 't Is haar zuster, *Lanceolatum*. Behalve door de hoogte verschilt dit door steviger stengels en bloemsteeltjes en vaster, vlakker bloemtros. Dit wijst er al op, dat 't op veel licht is ingesteld, terwijl 't andere van schaduw houdt. Ieder bloempje heeft ook een meer klokvormig omwindsel met meer omwindselblaadjes en de bloempjes hebben regelmatig 6—8 lintbloempjes. Bij Fuch's Kr. is 't omwindsel meer cilindrisch en zijn de lintbloempjes onregelmatig, 4—8. Bij L. Kr. staan de bladtanden iets naar voren, bij F. Kr. loodrecht uit.

Men zou 't ook kunnen verwisselen met Moeraskruiskruid (*Senecio paludosus*), dat uitsluitend langs de Maas groeit. 't Kan ook wel bijna twee meter hoog worden en dezelfde trossen gele bloemen dragen. Ieder hoofdje heeft echter 12—20 lintbloempjes, terwijl de beide eerstgenoemden er maar 5—8 bezitten; de bladen van Moeraskruiskruid zijn ook wel lancetvormig, maar meer dan de helft smaller, fijner getand en van onder behaard.

Hoewel Lancetkruiskruid een echte rivierplant is, komt 't langs de Maas niet voor. Wel nog verder langs de Geul bij de papierfabriek te Weert en 't paviljoen tot aan den molen te Meerssen.

In M. en N. Limburg komt 't ook niet langs de Maas voor, wel op meer plaatsen langs de Waal.

In België schijnt 't langs de Maas ook te ontbreken. Waar zou 't te Itteren toch vandaan gekomen zijn? Misschien met materiaal van de papierfabriek uit 't buitenland?

REMARKS ON NEW OR LITTLE KNOWN INDOMALAYAN MOTHS

(LEPID. HETEROC.). VI.

By Prof. Dr. W. ROEPKE, Wageningen.

Pydnella n.g. (fam. Notodontidae).

♂. Antennae lamellate and fasciculate, about $\frac{1}{2}$ costa. Palpi very distinct, curved and upturned, reaching nearly as far as upper margin of eye, third joint extremely small. Proboscis present. Forewing narrow, with the apex rounded, v_5 from about $\frac{2}{3}$ lower border of cell, v_3 and v_4 separate at base, from lower angle of cell, v_5 slightly weaker, from middle of dc, dc weak, curved inwards, v_6 from upper angle of cell, v_7 , v_8 , v_9 stalked, from outer angle of areola, v_{11} from about $\frac{3}{4}$ upper border of cell.

In hindwing, v_2 from slightly more than $\frac{1}{2}$ lower border of cell, v_3 and v_4 approximate at base, from lower angle of cell, v_5 slightly weaker, originating somewhat below middle of the deeply angled dc, v_6 and v_7 stalked over nearly $\frac{1}{2}$. Frenulum present. No thoracic or abdominal tufts, but with a pencil like anal tuft.

♀. Antennae more filiform, slightly serrate. Forewing apex acutely angled, termen distinctly excavated below it; v_{10} present. No anal tuft.

The male genitals (fig. 11c), examined in a paratype, are of a rather elaborate construction. They show the uncus obviously long and slender, curved, hookshaped, with a very intricate scaphium at its base. This consists of two pairs of appendages, both directed downwards. An exterior one, which is longer, simple, only slightly curved, and an interior one, which is shorter, staglike ramified, with its base broadened into a sharp point. The orifice of the anal tube is situated between the interior appendages, with its underside slightly stronger chitinized. The vinculum is somewhat

LANCETKRUISKRUID

dilatated, its ends into a small saccus. Both valvae consist of a stronger chitinized lower part, which is curved and with its apices slender and pointed, each valva emits strongly chitinized, broad and pointed blade, standing vertically on it. The rest of the valva is membranaceous, hairy, from its upper base a horizontal rodlike, slightly bent projection originates. The aedeagus is small, with its apical portion broadened, it bears a short, strong chitinous tooth. The aedeagus is supported by a strong juxta, situated somewhat before the vinculum.

17. *P. monticola* n. sp.:

fig. 11a ♂, b ♀, c ♂ genitals.

General coloration in both sexes a light pinkish and yellowish brown, practically no markings on forewings, with a series of small black postmedian dots on the veins and some of such dots between the veins on termen, chiefly below apex. Sometimes a row of antemedian and basal dots indicated. A dark dot along costa, near inner side of postmedian row. Cilia yellowish and pinkish. Hindwing pinkish grey, cilia paler. Underside paler